

Vervolg Uitwerking SANE na december 2025

Stakeholderbijeenkomst
2 februari 2026

Welkom!

door Aad Straathof

Agenda

- Behandeling SANE in PS
 - Aangenomen moties, amendementen en toezeggingen
- Vooruitblik de komende maanden
 - Maatregelspoor Aanpak drukfactoren
- Ruimte voor vragen, opmerkingen en reflectie

Besluitvorming Samenhangende Aanpak Natuurherstel en Economie

- Behandeling in Commissie Landelijk Gebied op 26 november
- Behandeling in Provinciale Staten op 10 december

In het kort: wat lag er voor?

- In te stemmen met de **kaderstellende** richting. Dit is waar we naartoe bewegen en waar we de maatregelsporen, de herziening van het omgevingsbeleid, de gebiedsprocessen, de instrumenten etc. op gaan richten.
- Kennis te nemen van een aantal belangrijke ontwikkelingen zoals de gebiedsgerichte aanpak rond de Rotterdamse haven en de Beleidsregel stikstofreductie
- Er lag **geen** besluitvorming over financiën voor. Wel worden er indicaties gegeven voor verwachte uitgaven naar de toekomst toe.

De maatregelsporen

- Maatregelspoor aanpak drukfactoren
- Maatregelspoor Geborgde emissiereductie ammoniak melkveehouderij
- Maatregelspoor strategisch grondbeleid en natuurlijke stoppers
- Maatregelspoor aanpak industrie en mobiliteit (NOx)

Ook onderdeel van SANE:

- Havenaanpak natuurherstel binnen 25km van de haven
- Beleidsregel stikstofreductie

Aangenomen amendement

- Amendement 949 – maatregelspoor geborgde emissiereductie innovatie en extensivering voor melkveehouderij
 - *Ondersteunend beleid verder door te ontwikkelen en uit te breiden, waaronder de inzet op innovatie en extensivering in de **melkveehouderij**. NB. Dit was **'landbouw'***

Aangenomen moties (1/3)

- **Motie 1873 – Bouwstenen voor de landbouw van morgen**
 - De door Provinciale Staten mee te geven uitgangspunten en elementen expliciet te verwerken in de startnotitie voor de modulaire herziening landbouw 2026, waaronder in elk geval:
 - De ambitie voor een duurzame en toekomstbestendige landbouwsector;
 - Het versterken van de economische positie en verdienkracht van landbouwbedrijven;
 - Goed beheer van natuur en landschap;
 - Waterkwaliteit, klimaatbestendigheid en zoetwater beschikbaarheid;
 - Sturing op een mix van landbouwtypen, inclusief grondgebonden veehouderij, akkerbouw, biologische, Kringlooplandbouw en multifunctionele landbouw
 - Provinciale Staten actief te betrekken bij de verdere uitwerking van deze uitgangspunten tijdens het opstellen van de startnotitie en de daaropvolgende modules

Aangenomen moties (2/3)

- **Motie 1877 – Vrijgekomen grond**
 - Strategisch grondgebruik en natuurlijke stoppers: Bij gronden die vrijkomen in het proces SANE in eerste instantie te onderzoeken of deze voor SANE en ZH-PLG doelstellingen ingezet kunnen worden. Pas daarna wordt de mogelijke inzet voor overige PZH doelen onderzocht.
- **Motie 1878 – Provinciegrenzen**
 - Stikstofreducerende maatregelen De Linge & Diefdijk-Zuid: Inzetten om tot gemeenschappelijke afspraken te komen met Gelderland, Utrecht en Noord Holland opdat voor een bedrijf in de provinciegrenzen één provinciaal beleid geldend is en die afspraken ook vast te leggen.

Aangenomen moties (3/3)

- **Motie 1883 – Aanpak emissie binnen N2000 gebied Nieuwkoop & de Haeck**
 - De gebiedspartners te vragen een plan uit te werken om boeren in het Natura 2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck de mogelijkheid te bieden in te zetten op **zelfrealisatie** voor hun activiteiten in polder Meijegraslanden in het N2000 gebied, danwel hun activiteiten in het gebied te verplaatsen, te beëindigen of te extensiveren, inclusief financiële consequenties.
 - Daarbij uitdrukkelijk ook, **als dat nodig blijkt**, de mogelijkheid van volledige schadeloosstelling, als ultiem middel om maximaal financieel tegemoet te komen aan betrokken partijen, in de **instrumentenkoffer** te betrekken.
 - PS in de eerste helft van 2026 te informeren over het plan

Toezeggingen

- Gedeputeerde Van Leeuwen zegt toe een eerste aanzet te maken voor een plan over de scheiding van NOx en NH3 en levert dit eind Q1 2026 aan bij PS (LG/T2025.040)
- Gedeputeerde Bonte zegt toe een brief te sturen aan Provinciale Staten over de aanpassing aan de monitoringssystematiek van de natuurbeheerplannen inclusief het daarbij behorende tijdspad (LG/T2025.039).
- Gedeputeerde Weverling zegt toe een kleinschalig onderzoek uit te voeren bij Nieuwkoop om vast te stellen of aanvullend onderzoek nodig is.

Doorkijk naar het vervolg

- Maatregelsporen 'gaan loslopen', ze worden in het vervolg niet meer per definitie samen behandeld.
- Elk maatregelspoor kent vervolgonderzoeken – verkenningen en doorontwikkelingen. Daarnaast vindt een groot deel van vervolgutwerking plaats in samenhang met aanpalende processen.

Verwachte agendering in PS

Doorkijk	Q1 2026	Q2 2026
Onderzoeken en verkenningen	Informerend: stand van zaken	Informerend: stand van zaken
(Door)ontwikkeling en uitbreiding instrumenten	Waar nodig separate besluitvorming per maatregelspoor	Besluitvorming Voorjaarsnota Waar nodig separate besluitvorming per maatregelspoor
Herziening omgevingsbeleid		Vaststelling lopende Herziening van het Omgevingsbeleid Start Modulaire herziening omgevingsbeleid landbouw
Gebiedsprocessen in het ZH-PLG	Eind Q1 tweede peilmoment	Doorontwikkeling gebiedsplannen na overweging of/hoe gebiedsgericht en generiek doorgaan met aanpak
Uitvoeringsnota grondbeleid	Vaststelling actualisatie Uitvoeringsnota Grondbeleid na vaststelling gewijzigde Financiële Verordening (FV) door PS.	
Uitvoeringsagenda landbouw	Informerend begin 2026	

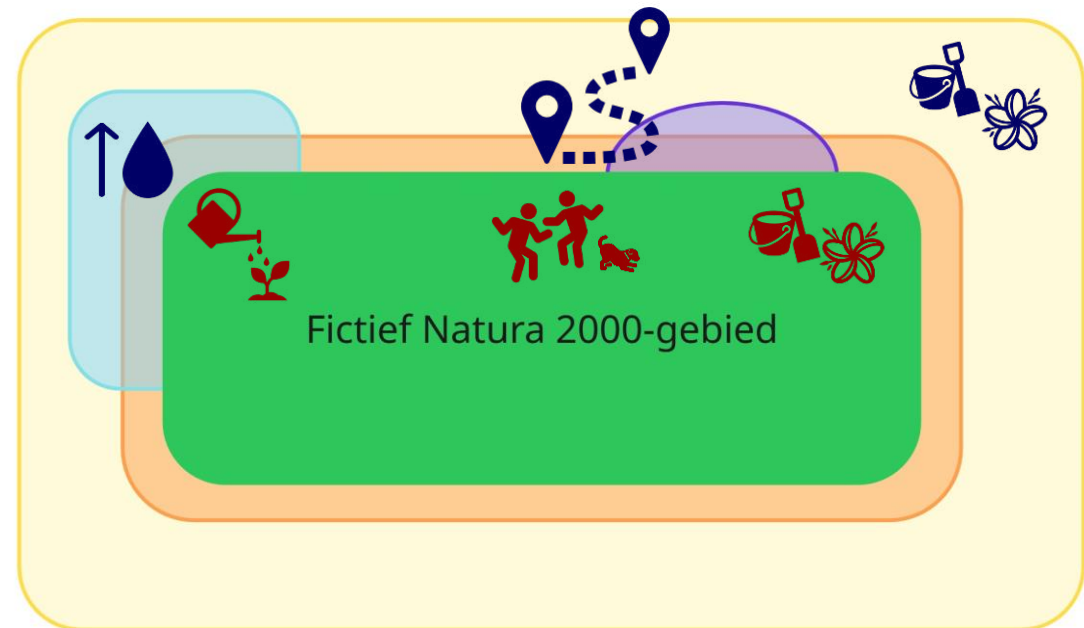
Vooruitblik maatregelspoor aanpak drukfactoren

2 februari 2026

Maatregelenpoor: Aanpak drukfactoren

- Drukfactor: Wat is het?
- Definitie Europese Commissie:
Proces met een impact op de lange termijn voor het duurzaam bestaan van een soort of habitatype.
- Mogelijke maatregelen:
 - *Effectgerichte maatregelen (rood)*
 - *Brongerichte maatregelen (blauw)*

Wat staat er in SANE over Aanpak drukfactoren?

- Een maatwerkaanpak per Natura 2000-gebied en per drukfactor:
We geven dit verder vorm in de gebiedsprocessen op basis van ecologisch onderzoek.
- Een aanpak voor de drukfactor stikstof bij:
 - *Nieuwkoopse Plassen & De Haeck* - introduceren zone van 250 meter
 - *Lingegebied & Diefdijk-Zuid* - initiatief in eerste instantie bij Gelderland
 - Bij de overige N2000-gebieden hanteren we geen zonering voor stikstof.
- Prioritering met welke N2000-gebieden we eerst aan de slag gaan

Prioritering

- De Natura 2000-gebieden waar de meeste **urgentie** op zit, zowel vanuit verslechtering van de beschermde natuurwaarden als vanuit economische en maatschappelijke impact, zoals de duinen rond het Havengebied;
- De Natura 2000-gebieden waarvan de **KDW's bijna zijn gehaald**, wat bijdraagt aan het mogelijk(er) sneller kunnen verstrekken van vergunningen;
- De Natura 2000-gebieden waar **energie op zit vanuit de ZH-PLG gebiedsprocessen**;
- Overige stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden;
- Overige niet-stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Onderzoeksrapport aanpak drukfactoren Arcadis

Feitelijke ecologische onderbouwing van maatregelen rondom Natura 2000-gebieden voor het verminderen van alle drukfactoren (behalve stikstof) o.b.v. de Natuurdoelanalyses, Beheerplannen en advies EA.

Stikstofberekeningen WENR

Bij welke Natura2000-gebieden worden de KDW's overschreden en is de depositie afkomstig uit de eerste kilometers:

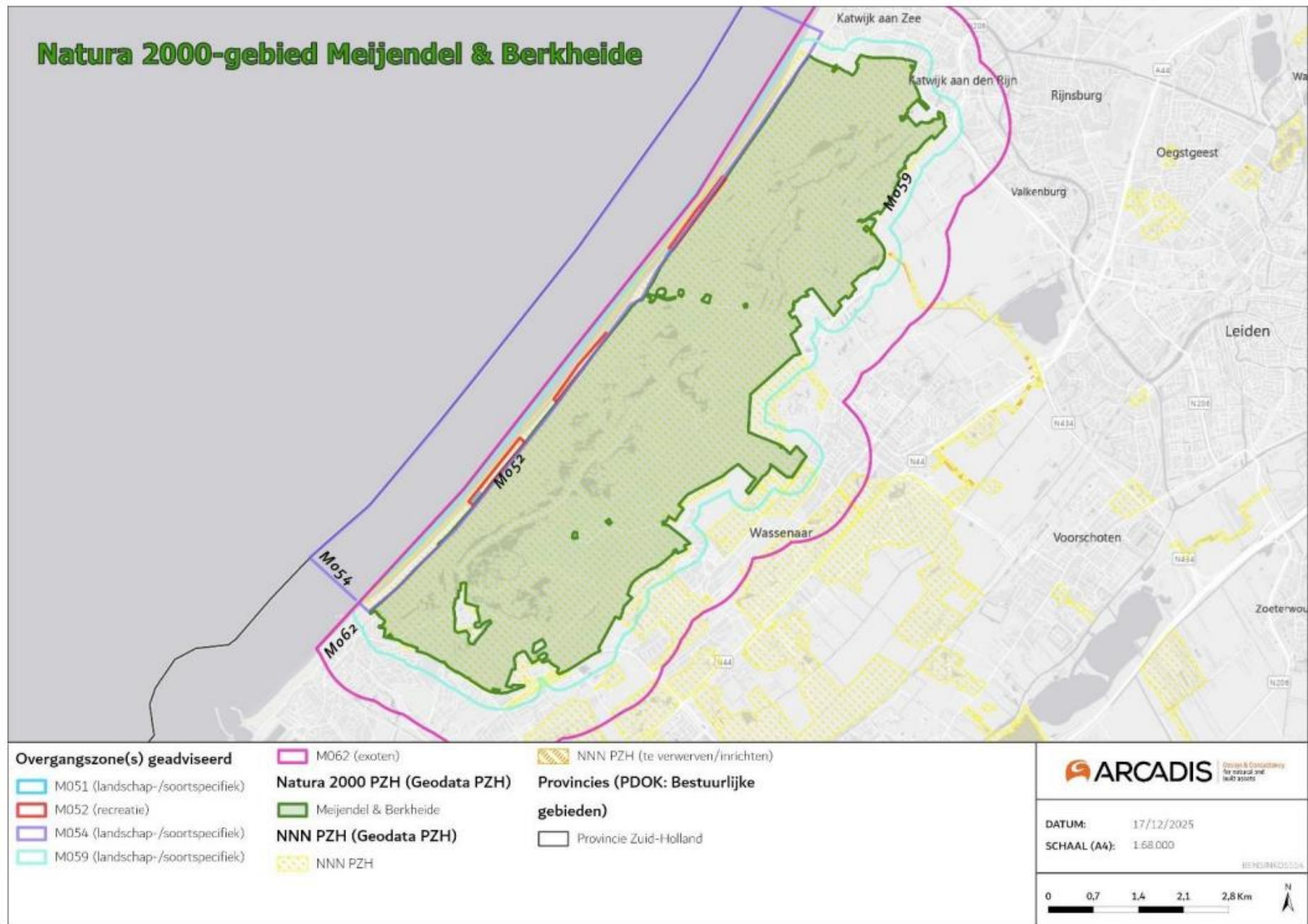
- *Nieuwkoopse Plassen & De Haeck*
- *Lingegebied & Diefdijk-Zuid*

Duiding onderzoeksrapport Arcadis

- Puur ecologisch onderzoek naar de knelpunten en te nemen maatregelen buiten N2000, voor vermindering drukfactoren:
 - Uiteenlopende maatregelen voorgesteld, van onderzoek tot concrete maatregelen.
 - Met geadviseerde zones voor uitwerking;
 - Met inschatting kosten (bandbreedtes);
 - Nog géén beleidsmatige/integrale keuzes.
- Eerste publicatie van de **13 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden**
 - Tweede publicatie voor overige **8 niet-stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden** in Q2
- GS heeft op 27 januari 2026 ingestemd met GS-brief aan PS over de publicatie

Figuur 3-4 Geadviseerde overgangszones op kaart t.o.v. het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide en omliggende N2000- en NNN-gebieden. M051 betreft kleine locaties die niet zichtbaar zijn op deze kaart, zie hiervoor Figuur 3-3..

GS-brief aan PS – Aanbieden onderzoeksrapport Arcadis

*Het rapport dient als **ecologische basis** voor het verder uitwerken van de maatregelen. Het rapport geeft aan **wat nodig is voor de natuurdoelen** van de Natura 2000-gebieden en biedt duidelijke handvatten voor het treffen maatregelen buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Echter, de maatregelen in de voorgestelde overgangszones zijn volledig gericht op het behalen van de ecologische doelen en **houden geen rekening met andere (provinciale) belangen**. In de **vervolgfase zal de integrale afweging** moeten plaatsvinden.*

De voorgestelde maatregelen worden verkend via drie sporen:

- Gebiedsprocessen (bestaande ZH-PLG en Natura 2000-gebiedsprocessen)
- Omgevingsbeleid
- Samen met medeoverheden

Hoe nu verder?

- Verdere verkenning én toetsing van de maatregelen i.s.m. andere opgave en de gebieden;
Van ecologische maatregelen, naar integrale maatregelen.
- Het categoriseren van maatregelen naar:
 - Welke maatregelen vragen een verdere verkenning in gebiedsproces?
 - Welke maatregelen vragen een beleidskeuze?
 - Voor welke maatregelen zijn medeoverheden bevoegd gezag?
 - Overige vormen?

Vragen, suggesties en ideeën

Spelregels hybride discussie:

- Vragen online aankondigen met een 'handje'
- Graag naam en organisatie noemen t.b.v. het verslag
- Vragen gaan via gespreksleider naar de betreffende gedeputeerde

